

Dosarul nr. 2r-659/19

Prima instanță: Judecătoria Hâncești, sediul Ialoveni (judecător C. Crețu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători L. Bulgac, I. Cotruță și A. Panov)

DECIZIE

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ana Vîrlan și Igor Vîrlan împotriva lui Vasile Vîrlan și Ecaterinei Ursu, intervenient accesoriu notarul public Oleg Chetreanu, cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare, obligarea de a radia înscrierea privind dreptul de proprietate, obligarea de a efectua înscrierea privind dreptul de proprietate, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, împotriva hotărârii din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni,

c o n s t a t ă :

La 14 noiembrie 2017, Ana Vîrlan și Igor Vîrlan au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Vîrlan și Ecaterinei Ursu, intervenient accesoriu notarul public Oleg Chetreanu, cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare din 04 decembrie 2009, încheiat între Ecaterina Ursu și Vasile Vîrlan, autentificat și înregistrat de notarul privat Oleg Chetreanu sub nr. 12290, recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Ecaterina Ursu și Igor Vîrlan și Ana Vîrlan în privința terenului amplasat în sat. Văsieni, r-nul Ialoveni, cu suprafața de 0, 2553 ha, nr. cadastral xxxxx, obligarea organului cadastral de a radia din Registrul bunurilor imobile înscrierea privind dreptul de proprietate al lui Vasile Vîrlan asupra terenului cu nr. cadastral xxxxx, obligarea organului cadastral de a efectua în Registrul bunurilor imobile înscrierea

privind dreptul de proprietate al lui Igor Vîrlan și Anei Vîrlan asupra terenului cu nr. cadastral xxxxx, repararea prejudiciului moral în sumă de 25 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 2-7).

Prin hotărârea din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Ana Vîrlan și Igor Vîrlan împotriva lui Vasile Vîrlan și Ecaterinei Ursu, intervenient accesoriu notarul public Oleg Chetreanu, cu privire la nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare a imobilului, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a anulat, ca fiind simulat din partea lui Vasile Vîrlan, contractul de vânzare-cumpărare din 04 decembrie 2009, încheiat între Ecaterina Ursu și Vasile Vîrlan, autentificat și înregistrat de notarul public Oleg Chetreanu sub nr. 12290, asupra terenului cu suprafața de 0, 2553 ha pentru construcție locativă, situat în sat. Văsieni, r-nul Ialoveni. S-a recunoscut valabilitatea contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Ecaterina Ursu, în calitate de vânzător, și Igor Vîrlan și Ana Vîrlan, în calitate de cumpărători, autentificat și înregistrat de notarul public Oleg Chetreanu sub nr. 12290, în privința terenului pentru construcție locativă cu nr. cadastral xxxxx, cu suprafața de 0, 2553, situat în sat. Văsieni, r-nul Ialoveni, cu înregistrarea de către Agenția Relațiilor Publice, Oficiul cadastral Ialoveni, în Registrul bunurilor imobile pe numele lui Igor Vîrlan și Anei Vîrlan cu drept de proprietate, cu radierea înscrierii pe numele lui Vasile Vîrlan. S-au încasat în beneficiul lui Igor Vîrlan și Anei Vîrlan, din contul lui Vasile Vîrlan, cheltuielile în sumă de 400 lei. A fost respinsă ca neîntemeiată pretenția lui Igor Vîrlan și Anei Vîrlan privind repararea de către Vasile Vîrlan a prejudiciului moral (f.d. 113).

La 02 august 2019, Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, a declarat, prin intermediul oficiului poștal, apel împotriva hotărârii din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni. Totodată, apelantul Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului (f.d. 120-122; 141).

Prin încheierea din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, împotriva hotărârii din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, din motiv că cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel (f.d. 127-129).

La 11 octombrie 2019, Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, a declarat, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a acesteia și primirea spre examinare a cererii de apel depuse de Vasile Vîrlan împotriva hotărârii din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni (f.d. 134-137; 142).

În motivarea recursului, recurentul Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, a susținut că instanța de apel nu trebuia să aplice prevederile art. 369 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă.

Recurentul a invocat că la 24 iulie 2019, a fost eliberat mandatul de avocat nr. 1335376, prin care avocatul Vladimir Spoială a fost împuternicit de către Vasile Vîrlan să-i acorde asistență juridică în prezenta cauză civilă, inclusiv cu dreptul de a

ataca hotărârea judecătorească.

Recurentul a declarat că la 02 august 2019, avocatul Vladimir Spoială, acționând în interesele lui Vasile Vîrlan, a expediat în adresa Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, cererea de apel împotriva hotărârii din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, la care a anexat mandatul de avocat nominalizat.

Recurentul a specificat că în această cerere de apel, mandatul de avocat nr. 1335376 din 24 iulie 2019 a fost indicat cu titlu de anexă.

Astfel, recurentul a afirmat că în condițiile în care Direcția evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Hâncești nu a făcut nicio mențiune privind lipsa mandatului de avocat nr. 1335376 din 24 iulie 2019, instanța de apel greșit a concluzionat că avocatul Vladimir Spoială nu a fost în drept să semneze cererea de apel în interesele apelantului Vasile Vîrlan.

Astfel, recurentul consideră că prin încheierea recurată a instanței de apel îi este îngădit în mod arbitrar accesul la justiție, garantat de art. 6 alin. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

La 31 octombrie 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților Igor Vîrlan, Ana Vîrlan și Ecaterina Ursu, precum și în adresa intervenientului accesoriu, notarului public Oleg Chetreanu, copia recursului declarat de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, împotriva încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 144).

La 05 noiembrie 2019, intimații Igor Vîrlan și Ana Vîrlan, reprezentați de avocatul Viorel Dodan, au depus, prin intermediul poștei electronice, referință la recursul declarat de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, solicitând respingerea acestuia și menținerea încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 150-151; 149).

Intimata Ecaterina Ursu și intervenientul accesoriu notarul public Oleg Chetreanu nu și-au valorificat dreptul de a depune referință la recursul declarat de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul reține că în fișa de însoțire nr. 9407 este indicat că la data de 03 septembrie 2019, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa reprezentantului recurentului Vasile Vîrlan, avocatului Vladimir Spoială, copia încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 130).

Însă, la materialele cauzei nu este anexat avizul de primire de către reprezentantul recurentului Vasile Vîrlan, avocatul Vladimir Spoială, a copiei încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Astfel, Colegiul ajunge la concluzia că recurentul Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, care a declarat recurs împotriva încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău la data de 11 octombrie 2019, s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de declarare a recursului prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă.

Studiind materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, de a casa încheierea din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, la faza soluționării chestiunii privind acceptarea spre examinare a cererii de apel depuse de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, împotriva hotărârii din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Colegiul constată că la 14 noiembrie 2017, Ana Vîrlan și Igor Vîrlan au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Vîrlan și Ecaterinei Ursu, intervenient accesoriu notarul public Oleg Chetreanu, cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare din 04 decembrie 2009, încheiat între Ecaterina Ursu și Vasile Vîrlan, autentificat și înregistrat de notarul privat Oleg Chetreanu sub nr. 12290, recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Ecaterina Ursu și Igor Vîrlan și Ana Vîrlan în privința terenului amplasat în sat. Văsieni, r-nul Ialoveni, cu suprafața de 0, 2553 ha, nr. cadastral xxxxx, obligarea organului cadastral de a radia din Registrul bunurilor imobile înscrierea privind dreptul de proprietate al lui Vasile Vîrlan asupra terenului cu nr. cadastral xxxxx, obligarea organului cadastral de a efectua în Registrul bunurilor imobile înscrierea privind dreptul de proprietate al lui Igor Vîrlan și Anei Vîrlan asupra terenului cu nr. cadastral xxxxx, repararea prejudiciului moral în sumă de 25 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 2-7).

Prin hotărârea din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Ana Vîrlan și Igor Vîrlan împotriva lui Vasile Vîrlan și Ecaterinei Ursu, intervenient accesoriu notarul public Oleg Chetreanu, cu privire la nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare a imobilului, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a anulat, ca fiind simulat din partea lui Vasile Vîrlan, contractul de vânzare-cumpărare din 04 decembrie 2009, încheiat între Ecaterina Ursu și Vasile Vîrlan, autentificat și înregistrat de notarul public Oleg Chetreanu sub nr. 12290, asupra terenului cu suprafața de 0, 2553 ha pentru construcție locativă, situat în sat. Văsieni, r-nul Ialoveni. S-a recunoscut valabilitatea contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Ecaterina Ursu, în calitate de vânzător, și Igor Vîrlan și Ana Vîrlan, în calitate de cumpărători, autentificat și înregistrat de notarul public Oleg Chetreanu sub nr. 12290, în privința terenului pentru construcție locativă cu nr.

cadastral xxxxx, cu suprafața de 0, 2553, situat în sat. Văsieni, r-nul Ialoveni, cu înregistrarea de către Agenția Relațiilor Publice, Oficiul cadastral Ialoveni, în Registrul bunurilor imobile pe numele lui Igor Vîrlan și Anei Vîrlan cu drept de proprietate, cu radierea înscrierii pe numele lui Vasile Vîrlan. S-au încasat în beneficiul lui Igor Vîrlan și Anei Vîrlan, din contul lui Vasile Vîrlan, cheltuielile în sumă de 400 lei. A fost respinsă ca neîntemeiată pretenția lui Igor Vîrlan și Anei Vîrlan privind repararea de către Vasile Vîrlan a prejudiciului moral (f.d. 113).

La 02 august 2019, Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, a declarat, prin intermediul oficiului poștal, apel împotriva hotărârii din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni. Totodată, apelantul Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului (f.d. 120-122; 141).

Colegiul notează că în această cerere de apel a fost indicat cu titlu de anexă mandatul avocatului Vladimir Spoială.

Însă, un asemenea mandat de avocat nu era anexat la materialele cauzei la faza soluționării de către instanța de apel a chestiunii privind acceptarea spre examinare a cererii de apel depuse de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, împotriva hotărârii din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni.

Aici, Colegiul consideră necesar să menționeze că în conformitate cu pct. 31 din Instrucțiunea referitor la activitatea de evidență și documentare procesuală în judecătoria și curțile de apel, aprobată prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/4 din 04 februarie 2014, toate plicurile, cu excepția celor cu mențiunea „personal” se deschid. Astfel se controlează completivitatea plicurilor și a documentelor conținute în ele. Dacă se atestă deteriorări, lipsa documentului sau a anexei, precum și necorespunderea numărului indicat pe plic cu numărul documentului, despre aceasta se întocmește un act în care se indică ce document lipsește. Actul este semnat de specialistul direcției/secției/serviciului evidență și documentare procesuală care l-a întocmit și contrasemnat de doi angajați din aceeași direcție/secție/serviciu. Actul se aprobă de conducătorul instanței, o copie fiind remisă expeditorului. Plicurile nu se distrug. În urma examinării documentului, plicurile după necesitate se păstrează.

În această conjunctură, Colegiul evidențiază că la materialele cauzei nu este anexat niciun act întocmit în corespundere cu prevederile pct. 31 din Instrucțiunea referitor la activitatea de evidență și documentare procesuală în judecătoria și curțile de apel, aprobată prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/4 din 04 februarie 2014, în care să se indice lipsa mandatului avocatului Vladimir Spoială.

Respectiv, există prezumția că un asemenea mandat de avocat cu adevărat a fost anexat la cererea de apel depusă la data de 02 august 2019 de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, împotriva hotărârii din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, însă, din motive necunoscute, acesta nu a fost anexat la materialele cauzei.

De altfel, Colegiul observă că la cererea de recurs a fost anexat mandatul de avocat nr. 1335376 din 24 iulie 2019, prin care avocatul Vladimir Spoială a fost împuternicit de către Vasile Vîrlan să-i acorde asistență juridică în prezenta cauză

civilă, inclusiv cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 133).

Cu toate acestea, prin încheierea din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, împotriva hotărârii din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, din motiv că cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel (f.d. 127-129).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana asupra căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară se referă la contestarea hotărârii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare.

Astfel, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel eronat a considerat a fi incidente prevederile art. 369 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă și neîntemeiat, prin încheierea din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, a restituit cererea de apel depusă de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, împotriva hotărârii din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni.

Or, în condițiile în care la materialele cauzei nu este anexat niciun act întocmit în corespundere cu prevederile pct. 31 din Instrucțiunea referitor la activitatea de evidență și documentare procesuală în judecătoria și curțile de apel, aprobată prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/4 din 04 februarie 2014, în care să se indice lipsa mandatului avocatului Vladimir Spoială, instanța de apel trebuia să opereze cu prezumția că un asemenea mandat de avocat cu adevărat a fost anexat la cererea de apel depusă la data de 02 august 2019 de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, împotriva hotărârii din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, însă, din motive necunoscute, acesta nu a fost anexat la materialele cauzei.

Drept urmare, instanța de apel nu era în drept să aplice prevederile art. 369 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă.

Mentținerea încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău ar îngrădi într-un mod arbitrar accesul la justiție al apelantului Vasile Vîrlan, deoarece Republica Moldova, în calitate de semnatară a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, și-a asumat obligații de natură să asigure ca drepturile garantate de această Convenție să fie concrete și efective, nu teoretice și iluzorii, în condițiile în care justițiabilul trebuie să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act judecătoresc constituind o atingere adusă drepturilor sale și să dispună de mijloacele concrete de a ajunge în fața instanței de judecată.

Iar, din mandatul de avocat nr. 1335376 din 24 iulie 2019, anexat la materialele cauzei, rezultă cu certitudine că avocatul Vladimir Spoială a fost împuternicit de către Vasile Vîrlan să-i acorde asistență juridică în prezenta cauză civilă, inclusiv cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească.

Așadar, la noua soluționare a chestiunii privind acceptarea spre examinare a cererii de apel depuse de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială,

împotriva hotărârii din 05 februarie 2019 a Judecătorei Hâncești, sediul Ialoveni, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și să emită o încheiere legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, de a casa încheierea din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, la faza soluționării chestiunii privind acceptarea spre examinare a cererii de apel depuse de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, împotriva hotărârii din 05 februarie 2019 a Judecătorei Hâncești, sediul Ialoveni.

În conformitate cu art. 427 lit. b) și 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială.

Se casează încheierea din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ana Vîrlan și Igor Vîrlan împotriva lui Vasile Vîrlan și Ecaterinei Ursu, intervenient accesoriu notarul public Oleg Chetreanu, cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare, obligarea de a radia înscrierea privind dreptul de proprietate, obligarea de a efectua înscrierea privind dreptul de proprietate, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, și se restituie cauza la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, la faza soluționării chestiunii privind acceptarea spre examinare a cererii de apel depuse de Vasile Vîrlan, reprezentat de avocatul Vladimir Spoială, împotriva hotărârii din 05 februarie 2019 a Judecătorei Hâncești, sediul Ialoveni.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan